

## O B S A H

|                                                                                |           |
|--------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| Předmluva                                                                      | 9         |
| <b>1. EXKURS DO PROBLEMATIKY PRIMÁRNÍHO PRÁVA EU</b>                           | <b>11</b> |
| 1.1 Stručný exkurs do problematiky evropské integrace                          | 11        |
| 1.1.1 Evropské společenství uhlí a oceli (ESUO)                                | 11        |
| 1.1.2 Evropské hospodářské společenství a Euratom                              | 13        |
| 1.1.2.1 Celní unie                                                             | 18        |
| 1.1.3 První fáze rozšíření                                                     | 18        |
| 1.1.4 Druhá a třetí fáze rozšíření a dobudování<br>Jednotného vnitřního trhu   | 19        |
| 1.1.5 Období politických a společenských změn                                  | 20        |
| 1.1.6 Čtvrtá fáze rozšiřování, Maastrichtská smlouva,<br>Amsterodamská smlouva | 21        |
| 1.1.6.1 Smlouva o Evropské unii (detailnější exkurs)                           | 24        |
| 1.1.6.2 Amsterodamská smlouva (detailnější exkurs)                             | 26        |
| 1.1.7 Pátá fáze rozšiřování, EURO, Smlouva z Nice                              | 29        |
| 1.1.7.1 Smlouva z Nice (detailnější exkurs)                                    | 30        |
| 1.1.7.2 Šestá a sedmá fáze rozšiřování,<br>Lisabonská smlouva                  | 31        |
| 1.2 Institucionální struktura Evropské unie                                    | 32        |
| 1.2.1 Základní orgány Evropské unie                                            | 32        |
| 1.2.1.1 Evropská rada                                                          | 33        |
| 1.2.1.2 Rada                                                                   | 34        |
| Výbor stálých zástupců členských zemí<br>při EU (COREPER)                      | 37        |
| 1.2.1.3 Evropská komise                                                        | 38        |
| 1.2.1.4 Evropský parlament                                                     | 41        |
| 1.2.1.5 Soudní dvůr Evropské unie                                              | 44        |
| Historie reflexe Soudního dvora<br>v jednotlivých smlouvách                    | 44        |
| Organizace Soudního dvora EU                                                   | 49        |
| Druhy řízení před Soudním dvorem EU                                            | 51        |

|            |                                                                                 |           |
|------------|---------------------------------------------------------------------------------|-----------|
|            | Tribunál                                                                        | 60        |
|            | Organizace Tribunálu                                                            | 61        |
|            | Soud pro veřejnou službu                                                        | 61        |
|            | Organizace Soudu pro veřejnou službu                                            | 61        |
| 1.2.1.6    | Evropská centrální banka                                                        | 62        |
|            | Rozhodovací orgány Evropské centrální banky                                     | 63        |
| 1.2.1.7    | Evropský hospodářský a sociální výbor                                           | 66        |
| 1.2.1.8    | Výbor regionů                                                                   | 67        |
| 1.2.1.9    | Evropský účetní dvůr                                                            | 67        |
| 1.2.1.10   | Evropský veřejný ochránce práv                                                  | 69        |
| 1.2.1.11   | Evropská investiční banka                                                       | 71        |
| 1.2.1.12   | Evropský inspektor ochrany údajů                                                | 72        |
| 1.2.1.13   | Interinstitucionální orgány                                                     | 74        |
|            | Evropská správní škola                                                          | 74        |
|            | Skupina pro reakci na počítačové hrozby (CERT)                                  | 74        |
|            | Úřad pro publikace Evropské unie                                                | 74        |
|            | Úřad pro výběr personálu                                                        |           |
|            | Evropských společenství (EPSO)                                                  | 74        |
| <b>1.3</b> | <b>Soudní dvůr Evropské unie vs. Evropský soud pro lidská práva</b>             | <b>75</b> |
| 1.3.1      | Soudní dvůr Evropské unie                                                       | 75        |
| 1.3.1.1    | Změny pravomocí Soudního dvora Evropské unie                                    | 76        |
| 1.3.1.2    | Změna názvu soudní soustavy                                                     | 77        |
| 1.3.1.3    | Jmenování soudců Soudního dvora a Tribunálu                                     | 78        |
| 1.3.1.4    | Změny ve vybraných druzích řízení před Soudním dvorem                           | 80        |
| 1.3.2      | Evropský soud pro lidská práva                                                  | 85        |
| 1.3.2.1    | Řízení o stížnostech                                                            | 87        |
| 1.3.2.2    | Evropský soud pro lidská práva vs. Česká republika                              | 89        |
| 1.3.3      | Vzájemný vztah Soudního dvora Evropské unie a Evropského soudu pro lidská práva | 92        |

|            |                                                                                                 |            |
|------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>1.4</b> | <b>Institucionální změny po Lisabonské smlouvě<br/>v detailnějším přehledu</b>                  | <b>96</b>  |
| 1.4.1      | Orgány Evropské unie po Lisabonské smlouvě                                                      | 97         |
| 1.4.2      | Posílení vlivu občanů                                                                           | 99         |
| 1.4.3      | Dělba pravomocí mezi Evropskou unií<br>a jednotlivými členskými státy                           | 99         |
| 1.4.4      | Koncepce oboustranné flexibility a doložka flexibility                                          | 100        |
| 1.4.5      | Změny týkající se struktury, pravomocí a způsobu<br>rozhodování základních orgánů Evropské unie | 101        |
| 1.4.5.1    | Evropský parlament                                                                              | 101        |
| 1.4.5.2    | Evropská rada                                                                                   | 104        |
| 1.4.5.3    | Rada                                                                                            | 105        |
| 1.4.5.4    | Evropská komise                                                                                 | 108        |
| 1.4.5.5    | Soudní dvůr Evropské unie                                                                       | 111        |
| 1.4.5.6    | Evropská centrální banka<br>a Evropský účetní dvůr                                              | 111        |
| <b>2.</b>  | <b>VYMEZENÍ VEŘEJNÉ SPRÁVY V EVROPSKÉM KONTEXTU</b>                                             | <b>113</b> |
| 2.1        | Veřejná správa – terminologie                                                                   | 113        |
| 2.2        | Formální vymezení veřejné správy                                                                | 118        |
| 2.3        | Veřejná správa a její vztah k řízení v evropském kontextu                                       | 127        |
| 2.4        | Cesta od tradičního modelu řízení veřejné správy<br>ke koncepci dobré správy (Good Governance)  | 128        |
| 2.5        | Koncepce dobré správy (Good Governance)                                                         | 135        |
| 2.6        | Principy dobré správy a jejich zakotvení v mezinárodních<br>a národních dokumentech             | 140        |
| 2.6.1      | Principy dobré správy v dokumentech EU                                                          | 141        |
| 2.6.2      | Principy dobré správy v dokumentech Rady Evropy                                                 | 144        |
| 2.6.3      | Principy dobré správy v právním řádu České republiky                                            | 148        |
| 2.6.4      | Principy dobré správy v etických kodexech                                                       | 155        |
| 2.6.5      | Principy dobré správy v soudní judikatuře                                                       | 158        |
| 2.7        | Katalog v současnosti obecně přijímaných principů<br>dobré správy a jejich charakteristika      | 161        |
| 2.7.1      | Princip rule of law                                                                             | 161        |

|           |                                                            |            |
|-----------|------------------------------------------------------------|------------|
| 2.7.2     | Princip otevřenosti a transparentnosti (průhlednosti)      | 163        |
| 2.7.3     | Princip efektivnosti, hospodárnosti a účelnosti            | 165        |
| 2.7.4     | Princip participace                                        | 169        |
| 2.7.5     | Princip odpovědnosti                                       | 172        |
|           | Shrnutí                                                    | 173        |
| <b>3.</b> | <b>EVROPSKÉ SPRÁVNÍ PRÁVO<br/>A JEHO ZÁKLADNÍ ELEMENTY</b> | <b>175</b> |
| 3.1       | Pojem „správní právo“                                      | 175        |
| 3.2       | Koncepce správního práva v Evropě v 19. a 20. století      | 175        |
| 3.3       | Evropské správní právo                                     | 176        |
| 3.4       | Pojem evropského správního práva                           | 177        |
| 3.5       | Evropské správní právo po vzniku Evropské unie             | 178        |
| <b>4.</b> | <b>POSTAVENÍ ÚŘEDNÍKŮ VEŘEJNÉ SPRÁVY</b>                   | <b>189</b> |
| 4.1       | Obecně k problematice                                      | 189        |
| 4.2       | Státní služba                                              | 190        |
| 4.2.1     | Právní úprava státní služby                                | 191        |
|           | Úprava veřejnoprávní                                       | 191        |
|           | Soukromoprávní úprava                                      | 192        |
|           | Bez platné právní úpravy státní služby                     | 193        |
| 4.2.2     | Systémy státní služby                                      | 193        |
| 4.2.3     | Charakteristika státní služby                              | 195        |
| 4.2.4     | Státní zaměstnanec                                         | 197        |
| 4.2.5     | Povinnosti státních zaměstnanců                            | 198        |
| 4.2.6     | Služební orgány                                            | 200        |
| 4.2.7     | Disciplinární právo v oblasti státní služby                | 200        |
| 4.2.8     | Disciplinární odpovědnost úředníků EU                      | 201        |
| 4.3       | Systém vzdělávání                                          | 203        |
| 4.3.1     | Vzdělávání úředníků EU                                     | 204        |
| 4.3.2     | Vzdělávání úředníků států EU                               | 205        |
| 4.3.3     | EUPAN – Evropská síť veřejné správy                        | 207        |
| 4.4       | Služební poměr                                             | 207        |
| 4.4.1     | Příprava na službu                                         | 208        |



|         |                                                                            |     |
|---------|----------------------------------------------------------------------------|-----|
| 4.4.2   | Vedoucí zaměstnanci                                                        | 209 |
| 4.4.3   | Veřejný úředník v dokumentech RE                                           | 209 |
| 4.4.4   | Úředníci EU                                                                | 212 |
| 4.4.5   | Systém platových tříd                                                      | 215 |
| 4.5     | Úřad pro výběr personálu – EPSO (EDP)                                      | 216 |
| 4.5.1   | Historie                                                                   | 216 |
| 4.5.2   | Úkoly                                                                      | 216 |
| 4.5.3   | Poslání                                                                    | 217 |
| 4.5.4   | Hodnoty úřadu EPSO                                                         | 217 |
| 4.5.5   | Program reformy úřadu EPSO                                                 | 218 |
| 5.      | <b>EXKURS DO PROBLEMATIKY ORGANIZACE ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY V EVROPSKÉ UNII</b> | 219 |
| 5.1     | Historický vývoj veřejné správy                                            | 219 |
| 5.2     | Postavení obcí a regionů v Evropské unii a v Radě Evropy                   | 225 |
| 5.2.1   | Obce a regiony v Evropské unii                                             | 225 |
| 5.2.2   | Obce a regiony v Radě Evropy                                               | 227 |
| 5.2.2.1 | Evropská charta místní samosprávy                                          | 227 |
| 5.2.2.2 | Evropská charta regionální samosprávy                                      | 228 |
| 5.3     | Veřejná správa v zemích Evropské unie                                      | 229 |
| 5.4     | Systém státní služby v zemích Evropské unie                                | 232 |
| 5.5     | Místní správa v zemích Evropské unie                                       | 235 |
| 5.5.1   | Územně správní členění dle NUTS v EU                                       | 236 |
| 5.5.2   | Financování místní správy v EU                                             | 236 |
| 5.5.3   | Veřejné služby v zemích EU                                                 | 237 |
| 5.5.3.1 | Rozsah veřejných služeb v zemích anglosaské tradice                        | 238 |
| 5.5.3.2 | Rozsah veřejných služeb v zemích kontinentální tradice                     | 238 |
| 5.5.3.3 | Rozsah veřejných služeb v zemích skandinávské tradice                      | 239 |
| 5.5.3.4 | Rozsah veřejných služeb v zemích středomořské tradice                      | 239 |

|           |                                                                                       |            |
|-----------|---------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| 5.5.3.5   | Rozsah veřejných služeb v zemích východoevropské tradice                              | 239        |
| 5.5.3.6   | Rozsah veřejných služeb v zemích jihovýchodní evropské tradice                        | 239        |
| 5.6       | Státy anglosaské tradice                                                              | 240        |
| 5.7       | Státy kontinentální tradice                                                           | 247        |
| 5.8       | Státy skandinávské tradice                                                            | 259        |
| 5.9       | Státy středomořské tradice                                                            | 263        |
| 5.10      | Státy východoevropské tradice                                                         | 269        |
| 5.11      | Státy jihovýchodní evropské tradice                                                   | 276        |
| <b>6.</b> | <b>EXKURS DO PROBLEMATIKY SPRÁVNÍHO SOUDNICTVÍ V EVROPSKÉ UNII</b>                    | <b>283</b> |
| 6.1       | Úvodní poznámky k problematice správního soudnictví                                   | 283        |
| 6.2       | Evropské správní soudnictví                                                           | 286        |
| 6.3       | Evropské správní soudnictví jako evropský standart správního soudnictví               | 286        |
| 6.4       | Evropské správní soudnictví jako součást unijního práva, tj. soudnictví Evropské unie | 287        |
| 6.5       | Správní soudnictví ve vybraných evropských státech                                    | 288        |
| 6.5.1     | Anglo-americký model správního soudnictví                                             | 290        |
| 6.5.2     | Francouzský model správního soudnictví                                                | 290        |
| 6.5.3     | Německý model správního soudnictví (Verwaltungsrecht)                                 | 298        |
|           | Příloha č. 1: Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod                      | 295        |
|           | Příloha č. 2: Konsolidované znění Smlouvy o Evropské unii                             | 329        |
|           | Příloha č. 3: Konsolidované znění Smlouvy o fungování Evropské unie                   | 361        |
|           | Příloha č. 4: Všeobecná deklarace lidských práv                                       | 513        |
|           | Příloha č. 5: Evropská charta místní samosprávy                                       | 521        |
|           | <b>LITERATURA</b>                                                                     | <b>529</b> |